

УДК 621.326

Кочерженко К. – ст. гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У НЕВИЗНАЧЕНИХ УМОВАХ СУЧАСНОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушак О.Я.

В умовах світової економічної кризи, яка виникла восени поточного року, сучасні українські промислові підприємства опинилися в складних умовах нестабільного економічного та соціально-політичного середовища, в якому неможливо обійтись без ефективної та адаптивної до зовнішніх умов системи планування. Процес планування здійснюється на основі неповної інформації, в умовах відносної невизначеності ринкового середовища. Таке значне підвищення рівня невизначеності підвищує роль планування в організації діяльності та управлінні підприємством.

З управлінської позиції планування розглядається як одна з функцій управління, як засіб узгодження інтересів учасників господарських відносин. Основна сутність планування полягає в цілепокладанні та обґрунтуванні способів досягнення цілей. Загальний зміст планування як процесу людської діяльності полягає в проектуванні бажаного майбутнього стану. Організація планування виробництва на підприємстві включає два основні етапи – стратегічне планування і поточне планування.

Принципи планування визначають характер та зміст планової діяльності економічної організації. Правильне дотримання принципів планування надає можливість ефективної роботи підприємства та зменшує можливість від'ємних результатів планування. Можна виділити п'ять основних принципів планування: принцип єдності, принцип безперервності, принцип гнучкості, принцип точності, принцип участі. До важливих напрямків покращення системи планування в сучасних ринкових умовах насамперед потрібно віднести: удосконалення інформаційного забезпечення, методології, системи планів, підвищення кваліфікаційного рівня спеціалістів, застосування комп'ютерної техніки. На зміну традиційному перспективному плануванню має прийти стратегічне, зорієнтоване на довгострокову перспективу, яке визначає основні напрями розвитку об'єкта господарювання.

Можливості планування в економічній організації підприємства обмежені рядом об'єктивних і суб'єктивних причин. Підприємство не володіє достатніми даними про своє теперішнє та майбутнє і не в змозі передбачити всі зміни, які можуть відбутися в зовнішньому середовищі. Звісно, підприємства намагаються упорядкувати свої зовнішні відносини шляхом витіснення впливу конкурентів на свою діяльність, і такі зусилля приносять певний успіх. Таким чином, підприємствам необхідно точно планувати свою діяльність, згідно вибраних цілей і прогнозувати її результати в контексті конкретної ринкової ситуації. Вирішення проблем планування діяльності підприємств, що діють в невизначеному ринковому середовищі, лежать в побудові адаптивної системи планування. Таке планування дозволяє підприємству моделювати чисельні можливі зміни не тільки для того, щоб вибрати з них найбільш прийнятні, але і щоб мати в своєму розпорядженні запасні рішення, забезпечуючи швидко і раціональну реакцію у випадку, коли непередбачувані події не дозволяють дотримуватися прийнятого рішення. Головним результатом такого планування є визначення цілей, стратегій і програм, а також розподіл ресурсів, дозволяючи підприємству найуспішніше зустріти невизначене майбутнє і вплинути на нього.